

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
شورای آموزش پزشکی عمومی
کمیته اعتباربخشی دوره پزشکی عمومی

شیوه نامه تدوین و بازنگری
استانداردهای دوره
پزشکی عمومی

اعتباربخشی دوره پزشکی عمومی
در دانشگاه‌ها/دانشکده‌های علوم پزشکی کشور

یکی از مهم‌ترین اجزای سیستم‌های اعتباربخشی، استانداردهای قضاوت کیفیت است. استانداردها بیانیه‌هایی کلی هستند که مورد توافق افراد حرفه‌ای یک حوزه می‌باشند و در صورت حصول، منجر به تضمین کیفیت و عدالت در آن حوزه می‌شوند. استانداردها معمولاً با در نظر گرفتن معیارهای علمی و اسناد بالادستی موجود، تدوین و در یک فرایند نظرخواهی و اجماع صاحب‌نظران اصلاح می‌شود و به تصویب مراجع ذی‌صلاح می‌رسد.

متن پیش رو تحت عنوان شیوه‌نامه تدوین و بازنگری استانداردهای دوره پزشکی عمومی در کمیته اعتباربخشی دوره پزشکی عمومی تصویب شده است و به تشریح فرایند تدوین و بازنگری استانداردهای دوره پزشکی عمومی می‌پردازد. منظور از استانداردهای دوره پزشکی عمومی استانداردهای ملی دوره پزشکی عمومی، استانداردهای کالبدی دوره، برنامه ملی پزشکی عمومی، سند ملی توانمندی‌های دانش‌آموختگان است.

ساختار تدوین یا بازنگری، و تصویب استانداردهای دوره پزشکی عمومی:

۱. شورای عالی برنامه ریزی آموزش علوم پزشکی
۲. شورای آموزش پزشکی عمومی
۳. دبیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی
۴. کمیته اعتباربخشی دوره پزشکی عمومی
۵. کارگروه علمی تدوین و بازنگری استانداردهای دوره پزشکی عمومی

ساختار و شرح وظایف موارد ۱ تا ۴ در سند "ساختار اعتباربخشی دوره پزشکی عمومی" آمده است و در ادامه متن نیز در راستای تصویب استانداردها توضیح داده خواهد شد.

ساختار و شرح وظایف کارگروه علمی تدوین و بازنگری استانداردهای دوره پزشکی عمومی:

کارگروه علمی تدوین و بازنگری استانداردهای دوره پزشکی عمومی ساختار موقتی است که بنا به تشخیص کمیته اعتباربخشی دوره پزشکی عمومی در زمان ضرورت تدوین و بازنگری استانداردها تشکیل می‌شود. اعضای کارگروه علمی به پیشنهاد کمیته اعتباربخشی دوره پزشکی عمومی و با ابلاغ دبیر شورای آموزش پزشکی عمومی منصوب می‌شوند. اعضای کارگروه ۷ نفر بوده و دارای یک دبیر به تأیید کمیته اعتباربخشی می‌باشد. اعضای کارگروه از بین افرادی که مسلط به کوریکولوم پزشکی عمومی هستند و در دانشگاه محل خدمت در حوزه برنامه ریزی، بازنگری، اجرا و ارزشیابی دوره پزشکی عمومی فعالیت دارند انتخاب می‌شوند. یک نفر از کمیته اعتباربخشی و یک نفر از هیات ممثنه و بورد پزشکی عمومی عضو کارگروه مذکور هستند. توصیه می‌شود یک نفر دانش‌آموخته دکتری آموزش پزشکی و یک نفر کارشناس علمی با مدرک کارشناسی ارشد آموزش پزشکی از اعضای این کارگروه باشند.

تبصره ۱: کارگروه استانداردها حسب نیاز می‌تواند از خدمات علمی مشاوران خارج از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی استفاده نماید.

وظیفه کارگروه علمی تهیه نسخه پیش نویس استانداردها، نهایی سازی آن در یک فرایند اجماع توسط ذی‌نفعان و پیشنهاد نسخه نهایی به کمیته اعتباربخشی است.

فرآیند تدوین یا بازنگری و تصویب استانداردهای دوره پزشکی عمومی:

بازنگری استانداردها در دو سطح بازنگری اساسی (major)، و اصلاحات و بازنگری جزئی (minor) انجام می‌شود. بازنگری اساسی استانداردها هر ۱۰ سال یک بار و بر اساس مراحل که در زیر ذکر شده است انجام می‌شود. بازنگری اساسی می‌تواند منجر به تدوین و تصویب استانداردهای جدید شود.

بازنگری و اصلاحات جزئی در مواقعی که بنا بر تشخیص کمیته اعتباربخشی لازم باشد توسط کارگروه علمی استانداردها صورت می‌گیرد. این بازنگری بر اساس بررسی نتایج بازخوردهای ادواری و مستمر دانشکده‌های پزشکی، ارزیابان بیرونی، کمیته اعتباربخشی و دیگر ذی‌نفعان در مورد استانداردها در فرآیند اعتباربخشی‌های انجام شده انجام می‌شود. این بازخوردها به روش‌های مختلف از جمله به صورت کتبی در قالب فرم‌های خودارزیابی و فرم گزارش ارزیابان بیرونی و همچنین از طریق سایت دبیرخانه شورای پزشکی عمومی گردآوری می‌شود. بازنگری‌های جزئی نیز در نهایت به تصویب شورای عالی برنامه ریزی می‌رسد.

کارگروه علمی استانداردها، پس از دریافت پیشنهاد تدوین یا بازنگری اساسی استانداردها طی فرآیند زیر به تهیه متن اولیه استانداردها می‌پردازد:

۱. مرور متون و بررسی استانداردهای نهادهای اعتباربخشی مشابه
۲. بررسی اسناد بالادستی و برخی اسناد مربوط در دانشگاه‌های پیشرو در سطح کشور
۳. بررسی بازخوردهای دانشکده‌های پزشکی، ارزیابان بیرونی، کمیته اعتباربخشی و دیگر ذی‌نفعان در مورد کیفیت استانداردها در فرآیند اعتباربخشی‌های انجام شده
۴. تدوین پیش نویس اولیه استانداردها
۵. بررسی پیش نویس توسط جمعی از صاحب‌نظران مانند اعضای هیات ممتحنه و ارزشیابی پزشکی عمومی، اعضای هیات ممتحنه و ارزشیابی آموزش پزشکی، افرادی که دارای تبحر و/یا تجربه در حوزه‌های استانداردها هستند و همچنین دانشجویان دوره پزشکی عمومی به عنوان یکی از ذی‌نفعان مهم دوره مذکور
۶. نظرخواهی کتبی از کلیه دانشگاه‌های علوم پزشکی تربیت کننده دانشجوی پزشکی در مورد پیش نویس
۷. نظرخواهی حضوری از منتخبی از رؤسای دانشکده‌های پزشکی، معاونان آموزشی و مدیران دفاتر توسعه آموزش دانشکده‌ها، مدیران مراکز مطالعات و توسعه‌ی آموزش دانشگاه‌ها، اعضای هیأت علمی و نمایندگان انتخاب شده توسط کمیته‌های دانشجویی توسعه آموزش دانشکده‌های پزشکی و کارشناسان خبره آموزش پزشکی
۸. نهایی‌سازی متن پیشنهادی استانداردها در کارگروه علمی استانداردها

تبصره ۲: کارگروه استانداردها حسب نیاز می‌تواند در خصوص متن استانداردها از متخصصان بین‌المللی نظرخواهی کند.

استانداردهای تدوین شده یا بازنگری شده طی مراحل زیر مورد تایید و تصویب قرار می‌گیرد:

۱. ارسال متن نهایی استانداردها از کارگروه علمی استانداردها به کمیته اعتباربخشی
۲. بررسی استانداردها توسط کمیته اعتباربخشی و در صورت تایید، ارسال به شورای آموزش پزشکی عمومی
۳. بررسی استانداردها توسط شورای آموزش پزشکی عمومی و در صورت تایید، ارسال به شورای عالی برنامه‌ریزی
۴. بررسی استانداردها توسط شورای عالی برنامه‌ریزی و در صورت تصویب ابلاغ به دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور